

Beslutningsgrunnlag for sylmose *Atractylocarpus alpinus* (Schimp. ex Milde) Lindb.

Bakgrunnsinformasjon

Sylmose er en liten oseanisk bladmose. Den er i Europa kun kjent fra Vestlandet og Alpene.

Lokalitetene av sylmose ligger i seterregionen på kystfjell rett over dagens aktuelle skoggrense (400-630 moh.), der den vokser på jord i steile skråninger og i jordfylte bergsprekker. Arten er knyttet til NiN-type nakent berg, fattig-intermediært (T1).

Sylmose har vanligvis sporofytter og effektiv spredning med små sporer.

Status

Arten har status sterkt truet (EN) i Norsk rødliste for arter 2015 (2010: sterkt truet (EN); 2006: sterkt truet (EN)).

Arten forekommer i Rogaland og Hordaland, men er ikke observert siden 1968. Arten bør ettersøkes på kjente lokaliteter og på potensielt nye lokaliteter innen det kjente utbredelsesområdet.

Påvirkningsfaktorer

Artsdatabankens liste over påvirkningsfaktorer er benyttet. Følgende påvirkningsfaktorer er viktige for arten:

	Påvirkningsfaktor	Utdypende beskrivelse	Tidsrom	Omfang	Styrke
Påvirkningsfaktor 1	Temperaturendring	Økt temperatur kan gi bedre vekst og rekruttering av busker og trær i områder hvor sylmose forekommer, en slik gjengroing vil kunne føre til utskygging og økt konkurranse fra andre arter	Pågående	Hele populasjonen (>90%)	Ukjent
Påvirkningsfaktor 2	Opphørt/reduert drift (Landbruk)	Opphør/reduert beite kan gi bedre vekst og rekruttering av busker og trær i områder hvor sylmose forekommer, en slik gjengroing vil kunne føre til utskygging og økt konkurranse fra andre arter	Pågående	Majoriteten av populasjonen påvirkes (50-90%)	Ukjent

Mål og nullalternativ

Målet for arten er å forbedre rødlistekategorien på Norsk rødliste for arter fra dagens sterkt truet (EN) til sårbare (VU) innen 2035. For å nå målet må følgende delmål oppfylles:

Mål for arten	Populasjonsegenskap	Målsetting per 2035 (hva må til)	Nullalternativ per 2035
Delmål 1	Antall reproduserende individer	>2 500	<450
Delmål 2	Forekomstareal	>500 km ²	<480 km ²

Antall individer	450
Antall lokaliteter	6
% europeisk bestand	>50%
% verdens bestand	5-25%

Delmål 3	Habitatkvalitet	Stanse degradering av habitat	Gjengroing med utskygging og økt konkurranse fra andre arter
-----------------	-----------------	-------------------------------	--

Kunnskapshull

Kunnskapen om dagens utbredelse er usikker og bygger på gamle funn (1968 og eldre).

Prosjekter som vil dekke kunnskapshull hos arten:

Prosjekt	Navn	Kategori	Beskrivelse	Innhold
Prosjekt 1	Etablere status for kjente forekomster av sylmose	Artens økologi, påvirkningsfaktorer	Vi mangler oppdatert kunnskap om arten, ny kunnskap vil bidra til å gi et bedre grunnlag for å foreslå relevante og målrettede tiltak.	Arbeidet vi består i å oppsøke gamle kjente lokaliteter på bakgrunn av herbariedata og eventuelle skriftlige kilder.
Prosjekt 2	Finne nye forekomster av sylmose	Artens utbredelse	For å etablere bedre kunnskap om artens utbredelse bør arten ettersøkes på potensielle voksesteder, dette må baseres på kunnskap etablert gjennom prosjekt 1. Dette vil gi kunnskap for å gi bedre estimat av artens populasjonsstørrelse og forekomstarealet som er de to viktigste parameterne for å løfte arten til en lavere truetetskategori på rødlista.	Arbeidet vil bestå i å besøke lokaliteter som vurderes som potensielle voksesteder innen og i tilgrensende områder til dagens kjente utbredelse.

Tiltak

Det er ikke nok kunnskap om hvilke tiltak som vil bedre forholdene for denne arten.

Tiltaksanalyse – tiltakspakker

Det er ikke mulig å foreslå tiltakspakker med mer enn 50 % sannsynlighet for måloppnåelse.

Samlet vurdering og anbefalte tiltak

Sylmose er påvirket av klimaendringer og opphør/reduert beite, og det er gjengroing som fører til at voksestedene endrer seg. Kunnskapen om status og utbredelse er mangelfull, hvor arten ikke er observert etter 1968. Arten har en relativ effektiv spredning med små sporer. Arten har et høyt mørketall (15 i Norsk rødliste for arter), fordi kun få kystfjell er undersøkt, og habitatet arten er knyttet til ikke er uvanlig.

Det foreslås derfor et eget kunnskapsprosjekt for arten før eventuelle konkrete tiltak kan vurderes.

Aktuelle virkemidler

Det er ikke foreslått tiltakspakke eller spesifikke tiltak. Ingen anbefalte virkemidler.

Samlet vurdering og beskrivelse av virkemiddelpakke

Det er ikke foreslått tiltaks og tiltakspakke med mer enn 50% måloppnåelse (fra EN til VU innen 2035).

De identifisert virkemidlene vil bidra i positiv retning for bevaring av sylmose, men kan ikke tallfestes. Kunnskapen om økologi, påvirkningsfaktorer og utbredelse er mangelfull, og bygger på forekomstdata som er fra 1968 og eldre. Mangelen på kunnskap om arten, fraværende kartleggingsinnsats de siste tiårene og et relativt høyt mørketall gjør at virkemiddelet prioritert art (Nml §§23 og 24) ikke er vurdert som hensiktsmessig på nåværende tidspunkt. Vern av spesifikke lokaliteter (privatretslige eller etter nml §§34-39) vurderes av samme

grunn som lite relevant gitt mangelen på kunnskap. RMP vil kunne bidra gjennom støtte til beitetiltak, når mer kunnskap er på plass, forutsatt at arten finnes i områder med aktiv jordbruksdrift.

Virkemiddelet miljøforvaltningens driftspost vil kunne dekke inn kostnader i forbindelse med nødvendig kunnskapsinnhenting, slik at eventuelle tiltak kan vurderes. Dette kan alene føre til måloppnåelse og vil gi bedre data for fremtidig rødlistevurdering.

Anbefalt virkemiddelpakke

Ingen anbefalt virkemiddelpakke.

Anbefalte prosjekter

Prosjekter som vil dekke identifiserte kunnskapshull hos arten/naturtypen

Prosjekt	Virkemiddel nr.	Virkemiddel
1	12.2.2	Ny budsjettpost. Tiltak til bevaring av truet natur (Artens økologi, påvirkningsfaktorer)
2	12.2.2	Ny budsjettpost. Tiltak til bevaring av truet natur (Artens utbredelse)